

Psykolog

Klager

Oslo, 31.05.21
FER-sak: 04/21K

FAGETISK KLAGESAK - KONKLUSJON

Klager:

Innklaget psykolog:

Norsk psykologforening (NPF), Fagetisk råd (FER) mottok klagen 21.01.21 og sluttbehandlet klagen i sitt møte 31.05.21. Saken ble behandlet av rådets faste medlemmer.

Den fagetiske klageprosessen har som sitt viktigste formål å bidra til at den innklagede psykologen kan foreta en fagetisk refleksjon over de punktene som FER påpeker i psykologens arbeid og eventuelt endre sin praksis slik at denne er i overensstemmelse med *Etiske prinsipper for nordiske psykologer, EPNP*. Det er ønskelig at denne prosessen kan vise at klager er respektert.

VEDTAK:

5.1.1.2 Brudd på de fagetiske prinsippene er ikke godtgjort.

Begrunnelsen for FERs vedtak er beskrevet nedenfor.

BAKGRUNN FOR KLAGEN:

Klager beskriver å ha kommet i kontakt med psykologen gjennom sin daværende partner, som klager har to barn med. Klager beskriver at kontakten med psykologen ble opprettet i en periode der klager og partner forsøkte å løse en langvarig konflikt og et samlivsbrudd, og at både klagers partner og psykologen fortalte klager om tidligere behandlingskontakt mellom dem. Klager mener at begge har forklart seg uriktig om omfanget av den tidligere behandlingskontakten. Klager mener også at psykologen har hatt kontakt med klagers partner i forkant av første samtale og opplevde at psykologen så det som sin oppgave å bistå klagers partner i den aktuelle konflikten. Klager formidler å ha opplevd dette som blant annet ubehagelig og utrygt. Klagers partner anla senere søksmål mot klager i barnesak, og også i denne sammenhengen mener klager at psykologen har begått en rekke brudd på EPNP.

De sentrale klagepunktene, slik FER oppsummerte dem, var:

1) Klager mener at psykologen har løyet om omfanget av sin tidligere kontakt med klagers partner og fått omfattende og subjektiv informasjon om klager fra klagers partner i forkant av første samtale med klager, noe klager opplevde ubehagelig og utrygt. Klager mener også psykologen har sett det som sitt hovedmål å bistå klagers partner i konflikten, og at psykologen samlet sett burde avstått fra å ta imot klager som sin pasient.

2) Klager mener psykologen har kontaktet andre behandlere med informasjon om klager på vegne av klagers partner, uten at klager har samtykket til dette. Klager opplever at dette ødela klagers mulighet til tillitsfulle allianser andre steder i hjelpeapparatet. Klager mener også psykologen har tilegnet seg andre taushetsbelagte opplysninger om klager uten klagers samtykke.

3) Klager mener psykologen har diagnostisert klager med en personlighetsforstyrrelse uten å ha grunnlag for dette, og at klagers partner senere har kunnet benytte psykologen som et psykologfaglig alibi i flere sammenhenger overfor andre, både i rettssystemet og privat. Klager mener dette har vært til skade for klagers barn og klager selv.

FER besluttet å åpne saken for behandling på alle klagepunkt. På klagepunkt 1 ba FER om psykologens fagetiske refleksjon med henvisning til EPNP, underpunkt "Integritet." På klagepunkt 2 ba FER om psykologens fagetiske refleksjon med henvisning til EPNP, underpunkt "Respekt for personens rettigheter og verdighet." På klagepunkt 3 ba FER om psykologens fagetiske refleksjon med henvisning til EPNP, underpunkt "Kompetanse." FER ba også om psykologens fagetiske refleksjon vedrørende å unngå at psykologens kompetanse ble utnyttet til å krenke andre, med henvisning til EPNP, underpunkt "Ansvar."

FERs OPPSUMMERING OG VURDERING:

Med utgangspunkt i klagepunktene som ble åpnet for behandling, har FER gjort følgende oppsummering og vurdering:

i) Klagepunkt 1: Psykologens grunnlag for å gå inn i saken

a. Psykologens redegjørelse:

Psykologen kjenner seg ikke igjen i og reagerer på klagers beskrivelse av at psykologen skal ha brutt taushetsplikten, kommet med ukvalifiserte uttalelser, tilegnet seg sensitive personopplysninger og hatt et ubevisst forhold til taushetsplikt.

I sin redegjørelse tar psykologen utgangspunkt i ulike roller en psykolog kan ha, eksempelvis overfor enkeltpersoner som terapeut eller overfor samfunnsinstanser som sakkyndig. Psykologen peker på hvordan ulike roller krever ulike refleksjoner. Psykologen formidler at hun noen ganger oppsøkes av tidligere klienter, og at hun på bakgrunn av situasjonen som beskrives kan vurdere å iverksette parterapi. Psykologen formidler at hun svært sjelden tilbyr partner individualterapi i en slik situasjon. Psykologen beskriver videre at hun vanligvis foreslår individualsamtale med partner før hun snakker med partene sammen. Dette slik at begge parter skal få anledning til å redegjøre for sin historie. Psykologen beskriver også at hun i en slik individualsamtale spør om hvilken informasjon partner har fått som utgangspunkt for å snakke med henne (psykologen).

Psykologen formidler at en slik samtale ikke er å betrakte som at hun (psykologen) starter individualterapi, men at det samtidig er viktig å avklare hva som kan deles fra en individualsamtale og over i en parsamtale. Psykologen beskriver at notater fra individualsamtaler holdes separat. Psykologen formidler avslutningsvis at hun ikke anser

klager som sin klient, og at hun (psykologen) kun har hatt kontakt med klager for å vurdere muligheten for å løse konflikten mellom klager og partner gjennom parterapi.

b. Klagers kommentarer på psykologens redegjørelse:

Klager mener at psykologens redegjørelse er begrenset til generaliseringer, at psykologen dermed unngår klagesakens konkrete tema, og tåkelegger saken i stedet for å opplyse den. Ifølge klager er psykologens redegjørelse blottet for refleksjon, en rekke tema er utelatt i sin helhet, psykologen har ikke besvart klagens innhold, og det er derfor ikke er mulig for klager å kommentere klagens innhold uten ytterligere oppklaringer.

Klager ber psykologen opplyse hvorvidt hun bestrider opplysninger gitt i retten vedrørende kontakt med klagers partner, redegjøre for om hun opplyste klager om sin kontakt med klagers partner, samt opplyse om hvilken betydning deler av psykologens redegjørelse har for saken.

c. Psykologens sluttkommentar:

Psykologen uttrykker forståelse for at klager opplever hennes redegjørelse som generell. Psykologen mener at utdyping og ytterligere redegjørelse på flere punkter vil kreve involvering av psykologens klient (klagers tidligere partner) og kreve fritak fra taushetsplikt. Ifølge psykologen har tidspunkt for og omfang av kontakt med klagers tidligere partner ikke betydning for psykologens kontakt med klager.

FERs vurdering:

Slik FER leser psykologens redegjørelse, har psykologen vurdert sin kontakt med klager som innledende og avklarende med tanke på eventuell fremtidig parterapi. Psykologen har dermed også vurdert sin rolle overfor klager som noe annet enn terapeutisk eller behandlende. Psykologen formidler også at hun ikke har vurdert klager som sin klient. Klager har imidlertid opplevd seg som psykologens pasient, og at psykologen har vært uærlig overfor klager om utgangspunktet for kontakten mellom dem. FER bemerker at psykologen i sitt svar kunne ha reflektert rundt klagers opplevelse av å inngå i en klientrelasjon med psykologen, selv om psykologen opplever å ha vært tydelig overfor klient om at dette ikke var tilfelle. FER viser her videre til EPNP:

II Etiske prinsipper

I det følgende refererer uttrykket "klient" til enhver person, gruppe av personer eller organisasjon som psykologen har et profesjonelt forhold til. I visse situasjoner kan klientbegrepet utvides til å gjelde personer som er sekundært berørt, som f.eks. en primærklients familie, en klientgruppes organisatoriske omgivelser eller en organisasjons kunder, pasienter eller interessenter.

Slik FER vurderer det, innebærer dette at psykologens kontakt med klager omfattes av EPNP.

FER kan ikke gjøre egne undersøkelser i saken, men må basere seg på partenes fremstilling. På dette punktet er det ikke mulig for FER å avklare hva som er formidlet fra psykologen. Psykolog og klient kan ha opplevd samtalen og rammene for kontakten ulikt. Det kan være å anse som vanlig praksis å involvere partner som pårørende i en terapeutisk kontakt. FER vurderer imidlertid at det vil oppstå en rekke fagetiske utfordringer dersom partner involveres som ny klient, og rammene og målet for kontakten endres. Her har psykologen et særlig ansvar for klargjøring. Grunnet taushetsplikt vil imidlertid ikke psykologen kunne utgi

informasjon om tidligere klientkontakt. Basert på de opplysninger som har kommet fram, vurderer FER at det ikke er grunnlag for å konkludere med at psykologen har handlet i strid med EPNP, underpunkt **II.4 Integritet**.

ii) Klagepunkt 2: Manglende samtykke og brudd på taushetsplikt

a. Psykologens redegjørelse:

I sin redegjørelse formidler psykologen at hun anser seg selv som en psykolog med stor respekt for individets grunnleggende rettigheter, verdighet og integritet. I denne saken har hun vært svært bekymret for hvordan klagers handlinger har kunnet påvirke klagers barns psykiske helse negativt. Hun har vært opptatt av å vise respekt for barnas rettigheter i saken, og finner det respektløst å ikke gjøre oppmerksom på slike forhold.

Psykologen formidler at hun er opptatt av å overholde taushetsplikt, og er oppmerksom på dilemma som kan forekomme mellom taushetsplikt og opplysningsplikt. Psykologen beskriver hvordan hun forsøker å få fram hvilken informasjon som er gitt i forkant av samtalen dersom psykologen har snakket med en av partene alene først.

Psykologen beskriver at hun, i tilfeller der hun vurderer det som nødvendig å konsultere kollegaer, vurderer det som akseptabelt å skissere en problemstilling uten å gi personopplysninger. Psykologen knytter dette til et eksempel om drøfting av behov for videre henvisning.

Psykologen beskriver videre at hun i saker som behandles i rettsapparatet oppfatter sin rolle som å skulle gi nøktern og profesjonell informasjon som kan belyse saken. Psykologen formidler at hun kun kan vitne om informasjon gitt av klient der psykologen er løst fra taushetsplikten. Der denne informasjonen omhandler andre, oppfatter psykologen det som sin oppgave å bidra til forståelse og/eller løsning av en konflikt. Der det er bekymring for om en konflikt kan skade tredjepart, for eksempel barn, er det etter psykologens vurdering relevant å redegjøre for informasjon som kan belyse en slik bekymring.

Psykologen avviser at hun skal ha tilegnet seg dokumenter i saken på en ulovlig måte. Psykologen mener at hun har anledning til å lese dokumenter lagt frem for retten, men åpner for at hun kan ta feil om dette.

b. Klagers kommentarer på psykologens redegjørelse:

Klager ber psykologen redegjøre for hvilken betydning psykologens kommentarer av mer generell art har for den aktuelle saken. Klager ber også psykologen konkretisere sin bekymring for klagers barn, og også hvilke forhold i saken psykologen har hatt kunnskap om som eventuelt utløser fritak fra taushetsplikten.

Videre ber klager om at psykologen redegjør for hvilke andre personer psykologen har hatt kontakt med i sakens anledning, for å gi informasjon, innhente informasjon eller konsultere kliniske problemstillinger. Klager ber også psykologen redegjøre for om hun har mottatt en spesifikk sakkyndig rapport utarbeidet av annen psykolog, samt hvilke rettsdokumenter psykologen uberettiget har tilegnet seg.

c. Psykologens sluttkommentar:

Psykologen uttrykker forståelse for klagers behov for å vite hva psykologen har formidlet til hvem om klager. Psykologen formidler at hun har hatt lite kontakt med andre enn sin klient i saken, og at hun i de få tilfeller der hun har hatt kontakt med andre har videreformidlet

informasjon fra sin klient. Psykologen formidler at informasjonen har vært anonymisert, med unntak av informasjon formidlet til annen sakkyndig psykolog.

FERs vurdering:

Klager mener at psykologen har tilegnet seg taushetsbelagt informasjon om klager og delt denne med andre, begge deler uten samtykke fra klager. Psykologen mener å ha opptrådt innenfor lovlige rammer av den terapeutiske relasjonen til sin klient (klagers tidligere partner). Der det har foregått informasjonsdeling og drøfting med andre har dette ifølge psykologen skjedd anonymt og også med henblikk på informasjonsplikt for å hindre skade.

FER har som mandat å vurdere eventuelle brudd på EPNP, mens spørsmål om brudd på lovverk må rettes til tilsynsmyndigheter. FER kan ikke gjøre egne undersøkelser i saken, men må basere seg på partenes fremstilling. Ut fra de opplysninger som fremkommer har ikke FER grunnlag for å konkludere at psykologen har handlet i strid med EPNP, underpunkt **II.1 Respekt for personens rettigheter og verdighet.**

iii) Klagepunkt 3: Psykologfaglige vurderinger til skade for klager

a. Psykologens redegjørelse:

Psykologen redegjør for sin utdanning og erfaringsbakgrunn. Vedrørende tilfeller der informasjon fra klient kan utløse bekymring for tredjepart og psykologens mulige plikt til å redegjøre for grunnlaget for en slik bekymring, avviser psykologen at hun vil diagnostisere noen i en slik sammenheng. Andre vil imidlertid kunne tolke opplysninger hun har gitt.

b. Klagers kommentarer på psykologens redegjørelse:

Klager mener at psykologen misforstår FERs spørsmål om refleksjon knyttet til klagepunktet. Ifølge klager har annen sakkyndig psykolog forklart i retten at innklaget psykolog formidlet at klager har en personlighetsforstyrrelse. Klager ber innklaget psykolog redegjøre for om hun bestrider dette, redegjøre for grunnlaget for sin bekymring knyttet til tredjepart, samt redegjøre for hvilke opplysninger som er gitt til sakkyndig psykolog.

c. Psykologens sluttkommentar:

Psykologen avviser at hun overfor sakkyndig psykolog har gitt uttrykk for at klager har en personlighetsforstyrrelse. Psykologen mener at det heller ikke finnes referanser til dette i den andre psykologens sakkyndige vurdering.

FERs vurdering:

FER kan ikke gjøre egne undersøkelser i saken, men må basere seg på partenes fremstilling. Ut fra de opplysningene som foreligger, er det ikke grunnlag for å konkludere med at psykologen har handlet i strid med EPNP, underpunkt **II.2 Kompetanse.**

iv) Klagepunkt 3: Psykologfaglig kompetanse utnyttet til å krenke andre

a. Psykologens redegjørelse:

Psykologen formidler at hennes ansvar som psykolog er basert på faglig kompetanse, og at det i dette ansvaret inngår å anvende psykologfaglig kunnskap til nytte for klienter og samfunnsaktører, også der disse ikke er psykologer. Ifølge psykologen er hun i denne sammenhengen opptatt av å være konkret og faktabasert. Hun påpeker at støtte til en part i en situasjon med interessekonflikt vil kunne oppleves som støtende eller krenkende av den andre

parten. Psykologen beskriver at hun unngår vurderinger av andre, med mindre det foreligger alvorlig bekymring for at personens atferd kan være til alvorlig skade for andre.

b. Klagers kommentarer på psykologens redegjørelse:

Klager ønsker svar på om psykologen har uttalt seg om klagers psykiske fungering til tidligere partner. Klager ønsker også svar på om psykologen bestrider annen, sakkyndig psykolog sine uttalelser i retten. Klager ber psykologen konkretisere hvilke alvorlige bekymringer hun har hatt i saken, og hvordan disse har dannet grunnlag for å løse psykologen fra taushetsplikten.

c. Psykologens sluttkommentar:

Psykologen henviser til taushetsplikt overfor sin klient, men åpner opp for at partene på et senere tidspunkt med mindre konflikt kan møtes for å belyse psykologens rolle i saken.

FERs vurdering:

FER bemerker at psykologen i større grad kunne ha reflektert rundt klagers opplevelse. Ut fra de opplysningene som foreligger, er det imidlertid ikke grunnlag for å konkludere med at psykologen har handlet i strid med EPNP, underpunkt **II.3 Ansvar**.

FERs KONKLUSJON:

På bakgrunn av den fremlagte dokumentasjonen finner FER samlet sett ikke grunnlag for å konkludere med at psykologen har handlet i strid med EPNP.

EPNP er vedlagt dette brevet i sin helhet.

Vedtak: *5.1.1.2 Brudd på de fagetiske prinsippene er ikke godtgjort.*

Vedtaket fattet av Fagetisk råd kan ankes til Psykologforeningens Ankeutvalg for fagetiske klagesaker. Jmfør punkt 4.2.4 som kommer inn under saksgang og saksbehandling, påligger det den ankende part å begrunne hvilke(t) punkt(er) i Fagetisk råds konklusjon det ankes på. Anken sendes Norsk psykologforening sammen med Fagetisk råd sin konklusjon og øvrige dokumenter i saken. En anke må være fremmet innen 3 måneder etter at fagetisk råd sin konklusjon er avgitt.

Med hilsen
Fagetisk råd
Norsk psykologforening
Maria Løvvik Norheim, leder

for leder, Ingvild Aubert, sekretær FER

Kopi: Sentralstyret i Psykologforeningen, v/president Håkon Kongsrud Skard